

ชื่อเรื่อง	: ประสิทธิภาพการบริหารในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร
ผู้ค้นคว้าคุณวุฒิพนธ์	: นายอภิชาติ แสนมาโนช
รหัสประจำตัว	: 526411128
อาจารย์ผู้ควบคุมคุณวุฒิพนธ์	: ดร.บุญเลิศ ไพรินทร์ รศ.ดร.โกวิน วิวัฒนพงศ์พันธ์ ผศ.ดร.สุทิน นพเกตุ
ปริญญา	: รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา	: รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา	: 2556

บทคัดย่อ

คุณวุฒิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร (2) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้อำนวยการเขตด้านการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการกรุงเทพมหานครไปสู่การปฏิบัติ ด้านการบริหาร และด้านภาวะผู้นำ ที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการบริหารในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการทอแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ สังกัดสำนักงานเขต ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตลงมา และสมาชิกสภาเขต รวมทั้งหมด 50 เขต รวมกลุ่มตัวอย่าง 878 ตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุ

ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับสูง ก่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการกรุงเทพมหานคร ความพึงพอใจของผู้ใต้บังคับบัญชา และการแสวงหาทรัพยากร อยู่ในระดับสูงมาก ส่วนกระบวนการปฏิบัติงานภายในของสำนักงานเขต อยู่ในระดับสูงก่อนข้างมาก

2. คุณลักษณะของผู้อำนวยการเขตมีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิผลการบริหารในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 3 ด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ กรุงเทพมหานคร ไปสู่การปฏิบัติ และด้านการบริหาร โดยคุณลักษณะทั้งสามด้านสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลการบริหารในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 79.7 ($R^2=0.797$)

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ควรพัฒนาทักษะ ความรู้ และความสามารถให้กับผู้อำนวยการเขต และเจ้าหน้าที่ทุกระดับอย่างทั่วถึง เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานตามการบริหารราชการแนวใหม่ และการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ได้อย่างแท้จริง ตลอดจนเปิดโอกาสให้ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความจำเป็นของแต่ละเขต

2. ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนสำนักงานเขตอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และความจำเป็นของแต่ละเขต และส่งเสริมให้สำนักงานเขตแสวงหาการมีส่วนร่วมกับภาคประชาชนในรูปแบบของประชาคมเมืองอย่างเป็นทางการและเป็นรูปธรรมและยั่งยืน โดยให้มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตรวจสอบประเมินผล เพื่อให้การบริหารงานเขตเกิดความคล่องตัว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

3. ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของสำนักงานเขตที่มีมาตรฐานและครอบคลุมรอบด้านจากผู้มีส่วนได้เสียทั้งผู้บริหารฝ่ายการเมือง ผู้บริหารฝ่ายข้าราชการประจำ นักการเมือง เจ้าหน้าที่เขต หน่วยงานภายนอก และประชาชนผู้รับบริการ โดยเปิดช่องทางการสื่อสารให้สามารถติดต่อได้ง่ายและสะดวก และประชาสัมพันธ์ช่องทางติดต่อให้ทราบอย่างทั่วถึง เพื่อความโปร่งใสและมีส่วนร่วมตรวจสอบจากทุกภาคส่วน

4. จากการศึกษาพบว่าคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำมีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิผลการบริหารในสำนักงานเขตสูงมาก จึงควรพัฒนาภาวะผู้นำของเจ้าหน้าที่เขตทุกระดับให้มีภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ได้ กระตุ้นจูงใจคนเก่ง มีความคาดหวังสูง ชอบทำงานที่ท้าทายความสามารถ คิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีคุณธรรมจริยธรรมทั้งต่อหน้าที่ ต่อตนเองและผู้อื่น เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วได้

5. กรุงเทพมหานครควรมีระบบการคัดเลือกบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งบริหารที่ได้มาตรฐานสามารถป้องกันระบบอุปถัมภ์ได้ เริ่มตั้งแต่ตำแหน่งระดับหัวหน้าฝ่าย โดยพิจารณาจากความประพฤติ ผลงาน ความรู้ทางวิชาการและงานในหน้าที่รับผิดชอบอย่างครอบคลุมทุกด้าน ให้ได้

บุคลากรที่มีคุณลักษณะทั้งเก่งและดี เพื่อเตรียมคัดเลือกขึ้นสู่ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต และผู้อำนวยการเขตต่อไป

ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเรื่องเดียวกันนี้โดยศึกษาคุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติเปรียบเทียบกับผู้บริหารว่ามีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร เพื่อกรุงเทพมหานครจะได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้ถูกต้องต่อไป
2. ควรวิจัยเรื่องเดียวกันนี้แต่ควรขยายขอบเขตการศึกษาให้สูงขึ้นถึงระดับกรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารของกรุงเทพมหานคร ระหว่างหน่วยงานส่วนกลางที่เป็นฝ่ายอำนาจการ กับสำนักงานเขตที่เป็นฝ่ายปฏิบัติการภาคสนาม
3. ควรศึกษาเพิ่มเติมปัจจัยอื่นที่น่าจะมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารของกรุงเทพมหานคร เพื่อหาคำอธิบายถึงประสิทธิผลการบริหารของกรุงเทพมหานครให้ครอบคลุมหลากหลายมิติยิ่งขึ้น

Title : Management Effectiveness in District Offices, Bangkok
Metropolitan Administration

Researcher : Mr. Apichat Sanmanote

Identification Number : 526411128

Advisor : Dr. Boonlert Pairindra
Assoc.Prof.Dr. Kowin Viwathpongpan
Asst.Prof.Dr. Sutin Nophaket

Degree : Doctor of Public Administration

Program : Public Administration

Year : 2013

ABSTRACT

This dissertation investigates on (1) management effectiveness in district offices, Bangkok Metropolitan Administration (2) trait of district directors to implement public administration development strategies, management and leadership on management effectiveness in district offices, Bangkok Metropolitan Administration.

The data were gathered from questionnaire distributed to sample groups as general government officers, Associate of District Directors and lower positions, and District council members from 50 districts. The total of samples was 878 persons.

Data Analysis included descriptive statistic (i.e., frequency, percentage, mean (\bar{X}) and standard deviation), and multiple regression analysis was also used as inferential statistics.

The findings are as follows:

1. The levels of opinion towards management effectiveness in district office, Bangkok Metropolitan Administration were strongly high. As consider in a particular aspect, levels of customer satisfaction, strategic target achievement of public administration development,

subordinate satisfaction and resource acquisition were extremely high. Meanwhile the level of internal procedures in district offices was strongly high.

2. Trait of district directors influenced management effectiveness in district offices at the statistically significant level of 0.05 in descending order as leadership, implementation of public administration development strategies, and management. These three traits together determined the variation of management effectiveness in district offices at 79.7 per cent ($R^2=0.797$)

Recommendations derived from research findings are as follows:

1. Should develop skills, knowledge and ability of district director and officers in all levels as to use in new public management and strategic management as well as participation opportunity to determine strategies to correspond to a particular area.

2. Should allocate adequate budget and appropriate to a particular district office. Also, to encourage district offices to involve community substantially and sustainably in which community to involve in all procedures from thinking, acting and evaluating as to offer better flexibility, performance, and effectiveness to district management.

3. Should evaluate management effectiveness in district offices with standard and comprehensively to all parties including political executive, executive officer, politician, district officer, external agency, and customer. Providing communication channels enables simple and comfort and publicize channels widely for explication and can be investigated by all sectors.

4. According to the findings, trait of leadership influenced the management effectiveness in district offices at a high level. Therefore, leadership of district offices in all levels should be developed as to be able to pass on their vision, to have good encouragement, high expectation, to prefer challenging tasks, to think logically and to have social ethics in order to handle rapid changes.

5. Bangkok Metropolitan Administration should have a standard in personal selection for administrative positions to avoid hosting system. Chief of section should be considered from behaviors, achievement, academic knowledge and responsibility in all tasks which make personnel be appropriate to be selected for associate district director and district director in the future.

Recommendations for further research are as follows:

1. Further research should compare trait of operating officers with trait of administrators based on the same topic to investigate on the differences so that the results can be used for human resource development in district offices, Bangkok Metropolitan Administration.

2. Based on the same topic, further research should expand the study to a higher level in Bangkok Metropolitan Administration as to compare management effectiveness between director department and field operating agency.

3. Further research should add more varieties of the possible factors influencing management effectiveness in order to cover them at all dimensions.

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ดร. บุญเลิศ ไพรินทร์ ประธานที่ปรึกษา คุษฎีนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. โกวิน วิวัฒน์พงศ์พันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุทิน นพเกตุ รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย เลาหวิเชียร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ แสงมหาชัย ที่ช่วยให้ คำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำคุษฎี นิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ข้าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภา กรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขตทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามและให้สัมภาษณ์ ดร. จรุง ไชยสร ดร. เกศนราภรณ์ สัตยาชัย และ ดร. สันหทัย สงวนศักดิ์ ที่ให้คำปรึกษาและ ตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เพื่อนักศึกษาปริญญารัฐประศาสนศาสตรคุษฎี บัณฑิต รุ่น V.I.P. 2 ทุกท่านที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือในหลายด้าน ตลอดจนเพื่อน ข้าราชการและลูกจ้างของกรุงเทพมหานครที่ช่วยเหลือเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 50 เขต จนได้ข้อมูล ครบตามที่ต้องการ

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสุพจน์ แสสนมาโนช และคุณแม่ครุณี แสสนมาโนช บุพการี ผู้สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยใฝ่ศึกษาหาความรู้จนถึงระดับคุษฎีบัณฑิต และขอขอบพระคุณ ครอบครัวแสสนมาโนชทุกท่านที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีในทุกด้านจนประสบ ผลสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

สุดท้าย ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี และคณาจารย์ทุกท่านที่ให้โอกาสทาง ปัญญาและประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์แก่ผู้วิจัยจนเป็นคุษฎีบัณฑิตอย่างเต็ม ภาควิชาในวินนี้

อภิชาติ แสสนมาโนช